

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Dagmar Nygrínové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **S. D.**, zast. JUDr. Vlastimilem Vlkem, advokátem, se sídlem Brno, Cejl 101, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, pošt. schránka 21/OAM, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 10. 2004, č. j. 24 Az 1701/2003 – 25,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného ze dne 22. 5. 2003, č. j. OAM-1762/AŘ-2002, byl zamítnut rozklad žalobce podaný proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 7. 9. 2001, č. j. OAM-2561/VL-11-P18-2001, a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno. Posledně citovaným rozhodnutím nebyl žalobci udělen azyl z důvodu nesplnění podmínek ustanovení § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu. Současně bylo vysloveno, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Správní orgány konstatovaly, že v průběhu správního řízení zjistily, že důvodem pro podání žádosti o udělení azylu byly problémy stěžovatele se členy policie, které způsobil jeho spor s vedoucím komunistické strany v K., jenž byl ministrem kultury a sportu, a jemuž dělal žadatel ochranku. Jednalo se o osobní spory, které nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Správními orgány nebyly shledány ani podmínky pro udělení azylu podle § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu. Nebylo rovněž zjištěno, že by stěžovatel splňoval zákonné podmínky překážek vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, v níž namítal porušení ustanovení § 3 odst. 3, 4, § 32 odst. 1, § 33 odst. 2, § 46 a § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb. (dále

též jen „správní řád“). Dovolával se toho, že splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, resp. minimálně překážek vycestování. Navrhoval, aby napadené rozhodnutí správního orgánu bylo zrušeno a věc byla vrácena k dalšímu řízení. Podáním ze dne 31. 10. 2003 žalobce sdělil, že byl propuštěn z výkonu trestu. Dále uvedl, že hodlá uzavřít sňatek s družkou L. P., s níž očekává narození jejich druhého dítěte.

Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 14. 10. 2004, č. j. 24 Az 1701/2003 – 25, zamítl žalobu žalobce a rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Ve svém rozhodnutí vycházel z obsahu správního spisu. Konstatoval, že spor o výši platu a fyzický konflikt se členy „O.“ nemají žádnou souvislost s rasou, národností, náboženstvím, příslušností k určité sociální skupině nebo s politickými názory žalobce. Jednalo se o problém pracovněprávní nebo o osobní spor. Konstatoval, že azyl je institut, který slouží k ochraně uprchlíků před pronásledováním z důvodů přesně vymezených. Z toho, co žalobce uvedl, však nelze dovodit, že by byl pronásledován, nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů vymezených ustanovením § 12 zákona o azylu. Institutu azylu nelze využíval k legalizaci pobytu, neboť k tomu slouží jiné právní nástroje (zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, ve znění pozdějších předpisů). Pokud žalobce sdělil v průběhu soudního řízení, že chce uzavřít manželství s českou státní příslušnicí, a že s ní očekává narození již druhého dítěte, a dále že má v ČR zajištěnou práci, nemohou mít tyto skutečnosti vliv na rozhodnutí o udělení azylu. Soud dále konstatoval, že se žalovaný vypořádal řádně i s existencí překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Krajský soud rovněž neshledal důvodnými námitky žalobce týkající se porušení jednotlivých ustanovení správního řádu. Dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Proti tomuto rozsudku podal žalobce (dále též jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost. Namítal, že soud vycházel z nesprávného zjištění skutkového stavu, když z politické kauzy se snažil učinit spor osobní. Ve skutečnosti sice celá věc začala mzdovými požadavky, ale později se vyhrotila tak, že byl stěžovatel propuštěn ze zaměstnání a politicky stíhán. Protože šlo o jeho pronásledování a o život, musel se ukrýt mimo Moldavsko a nemá možnost se tam vrátit. V současné době je ženatý s L. P., o čemž předkládá listinný doklad. S touto ženou má dvě děti, a sice M. a S.. Vede dobrý rodinný život a v případě, že by mu azyl nebyl udělen, došlo by k tomu, že matka by zůstala se dvěma dětmi osamocena a otec by po návratu do Moldavska byl ohrožen na životě, případně pronásledován a uvězněn. Navrhoval, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc byla vrácena krajskému soudu k dalšímu řízení. Podáním ze dne 23. 11. 2004 požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti popřel oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domníval, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. Dále se vyjadřoval ke konkrétním námitkám stěžovatele a navrhoval, aby kasační stížnost byla zamítnuta. Neshledal rovněž důvody pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek z hledisek uvedených v ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody uvedenými v kasační stížnosti. Neshledal přitom vady, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.).

Stěžovatel v kasační stížnosti výslovně neoznačil důvody ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., avšak lze dovodit, že uplatňuje důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Podle § 103 odst. 1 lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené a) nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, b) vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, měl napadené rozhodnutí správního orgánu zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku krajského soudu neshledal.

Z obsahu správního spisu bylo zjištěno, že stěžovatel podal návrh na udělení azylu dne 24. 3. 2001. V něm uvedl, že Moldavsko opustil v prosinci 1999 pro problémy s policií. Uvedl dále, že pracoval jako ochranka vedoucího komunistické strany v K., s nímž se nepohodl kvůli platu. Tento muž na něj dvakrát poslal policii, přičemž ve druhém případě policie stěžovatele fyzicky napadla. Stěžovatel se poté zdržoval doma, a protože ho policie stále hledala, opustil Moldavsko. Toto je jeho druhá žádost o azyl. První řízení bylo v roce 2000 zastaveno. Stěžovatel dále uvedl, že v roce 2000 bylo proti němu vedeno trestní stíhání pro trestný čin krádeže, za který byl odsouzen a bylo mu uděleno vyhoštění. Tytéž důvody uvedl stěžovatel ve vlastnoručně psaném podání. V protokolu o pohovoru ze dne 11. 6. 2001 stěžovatel výše uvedené skutečnosti rozvedl a doplnil, že oficiálně nebyl členem žádné organizace. Přestoupil na islám, protože to považuje za správné náboženství. Na postup policie si nestěžoval. Na dotaz, co by se mu stalo, kdyby se vrátil do vlasti, stěžovatel uvedl, že neví, neboť tam nebyl dva roky.

Ve správním spise je dále založen stejnopis rozsudku Okresního soudu ve Vyškově ze dne 11. 6. 2002, č. j. 1 T 54/2002 – 316, podle něhož byl stěžovatel uznán vinným trestným činem ublížení na zdraví podle § 222 odst. 1 trestního zákona, a pro tento trestný čin byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání tří let se zařazením pro výkon trestu do věznice s ostrahou.

Z takto zjištěného skutkového stavu vycházely jak správní orgány, tak i soud, a jejich závěr o tom, že důvodem pro udělení azylu byla obava stěžovatele před policií, která ho údajně pronásledovala pro konflikt s bývalým ministrem kultury a sportu, u jehož ochranky pracoval a s nímž měl spory ohledně výše platu, vychází ze skutkového stavu zjištěného v průběhu správního řízení v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu.

Namítá-li stěžovatel, že ve skutečnosti sice celá věc začala mzdovými požadavky, ale později se vyhrotila tak, že byl propuštěn ze zaměstnání a politicky stíhán, nelze těmto tvrzením přisvědčit, neboť ani z řízení o udělení azylu, ani z řízení o žalobě před soudem takové skutečnosti nelze zjistit, protože je stěžovatel nikdy netvrdil. Jestliže se až v kasační stížnosti stěžovatel dovolává „stíhání z politických důvodů“, nelze k takovým skutečnostem přihlédnout, neboť podle § 109 odst. 4 s. ř. s. ke skutečnostem,

které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží.

Nejvyšší správní soud tedy neshledal, že by skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, neměla oporu ve spisech, nebo s nimi byla v rozporu. Shledal naopak, že zjištění učiněná správním orgánem vycházejí zejména ze skutečností, které sdělil sám stěžovatel. Nebylo rovněž zjištěno, že by při zjišťování skutkové podstaty byl správním orgánem porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem, a že by tato skutečnost mohla ovlivnit zákonnost rozhodnutí, a nelze ani dovodit, že by napadené rozhodnutí správního orgánu bylo nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Z výše uvedeného tedy Nejvyšší správní soud dovodil, že důvody kasační stížnosti uvedené v § 103 odst. 1 písm. b) dány nejsou.

Nejvyšší správní soud souhlasí i s právním posouzením věci správními orgány a soudem, které uzavřely, že ze skutečností, které stěžovatel uvedl, nelze dovodit, že byl pronásledován nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 zákona o azylu. Spor o výši platu a fyzický konflikt se členy „O.“ nemají žádnou souvislost s rasou, národností, náboženstvím, příslušností k sociální skupině, nebo s politickými názory stěžovatele. Ostatně stěžovatel ani žádné politické názory v dosavadním řízení neuváděl.

Pokud jde o skutečnost, že se stěžovatel v ČR oženil a má se svou manželkou dvě děti, nelze ani takovou situaci podřadit pod zákonné důvody uvedené v ustanovení § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu. V této souvislosti nutno konstatovat, že hodnocení předpokladů pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu je vázáno určitými principy, které je třeba respektovat. Podle dřívější soudní judikatury se rozhodování o tom, zda bude udělen azyl podle § 14 zákona o azylu, děje ve volné úvaze správního orgánu; podle této judikatury se rovněž ani nejedná o „právo“, na němž by mohl být někdo zkrácen. Soud tak odkazuje například na rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 6 A 771/2000 a na usnesení Ústavního soudu ze dne 11. 11. 2002, sp. zn. IV. ÚS 532/02. Dále pak Nejvyšší správní soud odkazuje i na svou stávající konstantní judikaturu, ze které vyplývá, že správní soudy mohou přezkoumávat rozhodnutí správních orgánů, vydané ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu pouze omezeně, a to z hlediska jeho mezí nebo z hlediska jeho případného zneužití. K tomu viz například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, kde bylo uvedeno: „Na udělení azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění zákona č. 2/2002 Sb., nemá žadatel subjektivní právo. Správní orgán o něm rozhoduje na základě správního uvážení; jeho rozhodnutí přezkoumává soud pouze v omezeném rozsahu, a to z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je tak na volné úvaze správního orgánu, přičemž však tuto volnou úvahu, tedy zda v daném případě byl důvod hodný zvláštního zřetele či nikoliv, může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska překročení případných mezí správního uvážení, nebo z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu.

Uzavření sňatku s občankou ČR, s níž má stěžovatel dvě děti, by zřejmě nebylo možné považovat za důvod zvláštního zřetele hodný. Ostatně o této osobní situaci správní orgány v době vydávání rozhodnutí nevěděly, takže ji nemohly ani posuzovat. Tuto skutečnost stěžovatel uvedl poprvé až v podání, které došlo Krajskému soudu v Ostravě dne 4. 11. 2003. Nutno tedy uzavřít, že sňatek s občankou ČR není relevantním důvodem pro udělení azylu

podle zákona o azylu. Stěžovatel by měl spíše tuto situaci řešit právními prostředky, které mu nabízí zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.

Namítá-li dále stěžovatel, že by po návratu do vlasti byl pronásledován a zároveň vězněn, nelze s tímto tvrzením souhlasit. Stěžovatel v protokolu o pohovoru výslovně uvedl, že neví, co by se stalo, kdyby se vrátil zpět do vlasti, protože tam dva roky nebyl.

Podle § 91 odst. 1 zákona o azylu povinnost ukončit pobyt neplatí a) pokud by byl cizinec nucen vycestovat 1. do státu, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, nebo 2. do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu, a nebo kde je jeho život ohrožen v důsledku válečného konfliktu, nebo 3. do státu, který žádá o jeho vydání pro trestný čin, za který zákon tohoto státu stanoví trest smrti, a nebo b) jestliže by to bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, nebo c) jestliže v zemi původu nebo v třetí zemi, ochotných přijmout nezletilou osobu bez doprovodu, není po jejím příchodu k dispozici přiměřené přijetí a péče podle potřeb jejího věku a stupně samostatnosti.

Nejvyšší správní soud nezjistil ze skutečností uváděných stěžovatelem ani z informací, které správní orgán I. stupně zjistil o zemi původu stěžovatele, že by bylo možno postupovat podle § 91 zákona o azylu, a proto ani v tomto ohledu stěžovatelově námitce nepřisvědčil.

Nejvyšší správní soud tedy neshledal pochybení v postupu správních orgánů ani Krajského soudu v Ostravě a námitky stěžovatele ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. důvodnými neshledal.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 téhož zákona tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť žalovaný žádné náklady neuplatňoval a stěžovatel neměl s kasační stížností úspěch.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. října 2005

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu